

Szerkesztési iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
Csiki-utca, Matheovics-féle
ház, hová
a lap szellemi részét illető
kérlemények küldendők.

Kiadó hivatal:

BERNSTEIN MÁRK
könyvnyomdája
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.
A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen laphten-
kint kétszer:
osütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve

Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, va y
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlér sora 15 kr.

A „katonásdi” az országházban.

Budapest, november 26.

Nem futja ki, hogy a „Nemere”-nek azon a napon táviratozom meg ezt a vezérékiket, mikor a véderőről szóló törvényjavaslat letárgyalatott s mikor a szavazás már meg is történt. Lehet, hogy mire e sorok leérkeznek, akkor már a törvényjavaslat meg is szavaztatott. Ha olyan jó mameluk volnék, még azt is megírnám előre, hogy ennyi meg ennyi szavazattal többséggel elfogadtattott, hogy a szavazásra az ellenzék minden erejét megfeszítette, de nem ért semmit; vagy azt kellene megírnom, hogy a táviró sodronyai megvillanyoztatták és felparancsoltatták minden „absens” kormánypárti képviselő, csakhogy azt a kis többséget, a mivel győztek, valahogy kiszoríthassák; hogy a többségbe bele voltak számítva a miniszterek, a horvátok s talán még a száz képviselő is csak így lehetett egy vékony többségre vergődni. Mind ezt matematikai pontossággal leírhatnám előre, — ha nem tudnám, hogy az „Egyetértés” meg a „Napló”, vagy esetleg a „Magyarország” szóról-szóra hozni fogja. Ennek rémnyében engedjek el nekem ezeket s inkább pillantsunk végig a letárgyalott törvényjavaslat felett elkövetett csatározásokon.

Törődelmesen be kell ismernünk, hogy a szabadelvű párt nem fegyverkezett úgy fel, mint az ellenség. Az ellenség Uchatius-ágyukkal szórta az argumentumokat s hogy nem „talált”, az nem az ő jóakarátán mult. A kormánypadokról még egyszerű Werndl-féle hátultöltők sem szóltak, csak amolyan hosszú nyakú flintákból lövöldöztek, melyek — mi tülés-tagadás — bizony nem sok argumentumokat bocsátottak ki. De hát mit is lehet várni egy képviselőháztól, melynek tagjai érdemekben megőszültek, itt-ott a Corpus Jurissal teljes ismeretségben derék jogászok is, a tudományok mezejéről is leszedték a javát, — szóval mindenhez értenek, csupán a hadi tudományhoz nem.

Pedig épen erre lett volna szüksége mindenki párt-nak annak megbirálásához, hogy vajjon a 10, vagy az 5 évi időtartam kívánatosabb-e a mostani katonai létszám fentartására. Erre bizony argumentumok kellett volna és pedig katonai szaktekin-télyektől, de hát ilyen az országházban nincs. — Mert azt akár bizonyosra is foghatom, hogy a kis Pulszkyt ilyenek nem tartják Háromszéken, de még az országházban sem. Az előadó, Márkus Ist-ván pedig akárhogy összeszedte is a „Feldienst” és „Terrainlehre” elméleti és Boszniában szerzett gyakorlati ismereteit, — mégis csak elmaradt ő a szaktudomány mögött minden ő talentumaival együtt. Mikor a katonák, egy-egy kipróbált ezre-des, vagy generalis, kiknek saját tapasztalataik vannak egy birodalom horderejét illető viszonyai-ról, végig olvassák az országgyűlési tudósítást, — bizony elmosolyodnak az egész „katonásdi”-ra. A kis Pulszky, meg Márkus Pista, mikor az ország-ház folyosóján együtt találkoznak, egymás szemébe nevetnek, mint az augurok.

Mindazáltal az ellenzéknek mégis csak kellett valamit mondani s Szilágyi Dezső és Simo-nyi Ernő valóban parlamentáris színvonalon álló beszédekkel támogatták az ellenzék azon kívánás-gát, hogy ha már okvetlenül 800,000 embert kell tartanunk, legalább 5 évre mondjuk ki ebeli kö-telességet az országnak. A többi szónokok aztán még ennyivel sem elégedtek meg, hanem pokolba kívánták a közös hadserget és mindent, a mi nek-ünk, mint államnak, bizonyos tekintélyt képes kölcsönözni a külföld s főként a muszka előtt. — Azon kedves körülménnyel keveset tördött a jó ellenzék, hogy például Oroszország szemmel látha-tólag fegyverkezik ellenünk, hogy a lengyel hatá-ron egymásután építik az erős várakat. „Erős vá-runk nekünk az isten”, s ebben a vallásos hitben még abba is belenyugosznak, ha Oroszország hoz-záfog azon utjához Konstantinápoly felé, mely ke-resztül vezet Magyarországon.

Itt súlyosodik ránk a mi nemzetünk végzet-teljes átka. — Jól látja, jól tudja, jól érzi, hogy mindaz, a minek most ellene beszél, roppant kárt hozna az országra, de mert nem tetszik neki Ti-sza Kálmán, tehát hadi pusztuljon az ország is. Szilágyi Dezső az után a fátyos beszéd után épen oly pironkodva lépte át a klubb küszöbét, mint Csanády bácsi, a ki életében talán először érte meg — roppant megbortránkozására — azt a szé-gyent, hogy az elnök tőle a szót meg nem vonta, Mindenki megélt az arcán, hogy ha mi s ügyet véd, de mikor a „magasabb pártérdek” így kívánták, nem volt mit tenni egebet.

Beh boldogok önök, hogy azokat a beszéle-ket nem hallottátok! — (A törvényjavaslat 47 szavazattöbbséggel elfogadtott. Szerk.)

N.

Kossuth Lajos, mint megilletődve értesül a „Független Hírlap”, nagyon szívére vette a magyar országgyűlés azon határozatát, mely őt a honosítási törvény egy kegyetlen és kegyetlen szaksza alapján tiszvi távolléte következtében magyar polgári jogától megfosztja. Erzelmeiről tanuskodik egy megindító levél, melyet e tárgyban Helfy Ignác-hoz intézett s a melyet legközelebb közölni fog a „F. H.”.

— A képviselőház november 25-iki ülésében befektették az általános vitát a hadserget hadi létszámának újabb 10 évre való megállapításáról szóló törvényjavaslat felett. Beszéltek Szily, Hed-ry, Csanádi, kinek nagy derűtséget elmondott beszédét sajnálatunkra térszűke miatt nem közöl-hetjük; Sárközy, továbbá Márkus előadó, Pulszky Ágost, kik zárbeszédeiket tartották. Ugron Gábor zárbeszéde a másnapi ülésre maradt a szavazás-sal együtt.

A kassai kerületben a visszalépett Ferdinandy képviselő helyébe Bárczay Ödön szabadelvűpárti választott meg egyhangulag országgyűlési képviselővé.

A „Nemere” tárczája.

A divat.

2. ik Folytatás.

A nők öltözéke hosszú ingből állott, gyapot-ból, lenből, vagy selyemből, mely bő redőkben folyt alá. Felette másik pompás szoknya különböző szí-nekben, bíborral és virágokkal disztive; a derékon gyönyörű öv tartotta össze, melyhez egy kicsi börtáska volt erősítve apró szükséges eszközökkel telve; gyakran arannyal, drágakövekkel is ki volt rakva. Az arcot és mellet finom fátyol fődte. A felöltő egy nagy kendő volt a legkülönbözőbb szövetekből mindenféle színben. — Az arczfészt különösen a főbb ranguaknál volt divatban; a szemhéjat és szemöldök feketére festették, állítólag bizonyos szembetegségek kikerülése czéljából. A fülönfüggő szaruból és nemes fémekből készült-tek, az ő testamentum szerint az orrkarikák sein voltak ismeretlenek. A nyakon aranyláncokat, gyöngyöt viseltek, melyek gyakran sok ezer tal-ler értékét képviseltek. A lábakon, sás-fa-vagy bőrtalp volt szokásos, későbbben a saru. A hajat tekersebbe fonták, drága tükkel feltűzték és vagy hálószerű fejkötővel fődtek be vagy pedig szalag-gal kötötték át. A babylonok, persák, phönici-ek, nagyjában ugyanilyen módon öltözödktek, fi-nomabb-durvább szövetekbe, melyek magukon visel-tek a nép jellegét.

A klasszikus görögök divat dolgában nem sokat beszélteknek magukról. A görög konty, a vállon összekapcsolt dusredőzetű s e mellett mégis plasztikus finom kontós és klasszikus szépség, szi-goru erkölcsök; hová ennél szebb divat! — Divat volt az erőteljesség, a művészetek kedvelése. Pá-ratlan szépségű jelenet lehetett, hogyan küzd két nő az olympiai játékokon a koszoruért. A szigoru Lacedémonban a törvény csak a nyilvános nők-nek engedte meg a drága ruhák viselését. A ru-házat többnyire gyapjuból készült, melyet maguk

termeltek; az argonauták aranykalpas Jazona le-hetett azon nemzetgazdász, a ki a kolchisi gyap-jut Görögországban meghonosította. A reggeli órá-kat a görög nők az öltözködéssel töltötték el, a fürdés, a kenőcsök használása általánosan divato-zott, később az arczfészt is. A hajat fűrtözve viseltek, mint ez a görög szobronok látható és sűtvőással fodorították.

Mikor a görög hajadon férjhez ment, atyja ezen szókkal adta át őt völégényének: „neked adom leányomat, hogy unokáimnak törvényes aty-jává tegyelek.” Az eljegyzést egy csókkal pecsé-telték meg. Mi történtek ma, ha a csóknak meg volna ezen jelentősége! — A lakodalom alkalmával állatokat is áldoztak, a menyasszonyt és völégényt drága ruhákba öltöztették, virágokkal és koszoruk-kal disztitették föl. A lakodalom estélyén az új há-zaspárt kocsin a völégény lakására vitték, faklyá-sok, énekesek és tánczosok kíséretében. Mihelyt a menyasszony kiszált, a kocsi tengelyét elégették annak jeléül, hogy a fiatal nő előtt a visszatérés utja el van vágva. — Napjainkban, mikor anyni asszony „hazajáró lélek,” nem volna tán czélsze-rűtlen követni azt a példát, ha nem kellene a ko-csibér túlságos emelkedésétől tartani.

A rómaiaknál kétségben a nők teljesen el voltak zárva a külvilágtól. Működési körük csupán a házra terjedt ki. — Otthon fontak, szőttek és gondozták a gyermekeket. Miután a nők jogai törvény által szabadabban határozottak meg, az ebből származó fényűzés terjedésével folyton ki-sebbedett a férfiak joga és szigora, de annál inkább kihalt a régi római nő egyszerű jelleme.

A nyilvános mulatságokban közösen vettek részt nők is férfiak. A nők rengeteg időt töltöttek a fürdőkben, melyeknek divatja általános volt. A divatos fürdők voltak ugyanis a nyilvános össze-jövetellek helyei, ott beszéltek el a sógorasszonyok a komaasszonyoknak a szép szomszédasszonyok pikáns históriáit, a mi akkor is épen úgy divatban volt; mint ma. A fürdőkben adták és fogadták a hivatalos vizitákat, ott voltak többnyire a könyv

tárak, ott olvasták fel a költők és írók műveiket. Ezen divatnak nyoma a „kursalon”-ban lelhető fel, a mely nélkül jelenleg hírneves fürdőhelyet alig lehet találni. A helyi közfürdők hiánya s a nevezetes gyógyforrások divatba hozták a mai civilizált világ fürdőre való vándorlását, a mi sokan nem másért tesznek, mint csupán azért, hogy a divat-nak hódoljanak.

A római divat titkaival megismerkedni úgy hiszem a nagyon tisztelt hallgatóságunk nem lesz ellenére. Lássuk mit mivel egy előkelő római nő a reggeli órákban.

A derengő világosság, mely a függönyökön át-tör s a várakozó rabszolganők csoportjának halk suttogása felébresztette az urnót. A mint fejét föl-emeli elrémülhettsz tőle. Egyik egykoru író a pá-viánéhoz hasonlítja a felkelő urnó arczát. Este le-vektvéskor ugyanis egész arczát számartejjel áza-tott kenyérből készített péppel kenték be, ez éjjel megszáradt s reggelre úgy néz ki, mint a megvedlett gipszálarcz. Mikor az urnó megjelen az öltöző szobában a rabszolganők közül előlép a kendőző és fogtisztító. Az urnó arczát lemosás-k langyos számartejjel, aztán befestik fehér-pirosra, a szempillákat és szemöldök feketére, megstíztítják a fogait s berakják a hiányzó helyébe az elefánt-csont fogakat. Ekkor előlépnek a fodrászok, a kiknek kezei alatt a természetes barna haj nem-sokára aranyársága szint nyer, mert ez a divat mi-óta a római nők megismerték a germánokat! — Csudálatos, hogy a mások haja iránt táplált elő-szeretetet minden helyen és időben fellelhetjük. — Négy rabszolganő alig készült el vlahára a fej rendbehozásával. Az egyik a sűtvásat kezei, a második drága kenőcsöket, olajakat fecskendez a fűrtök közé, a harmadik fonadékba rendez zo-kat, hajtűkkel összefogja s arannyal behint a negyedik a féműrtőt tartja urnoje elő. —

Vége a főkomorna jelenti, hogy a virág- és koszorúarunók bebecsátásért eszednek. Ezen le-ányok vitték egyuttal a szerelmi postás jövedel-mező tisztét. A virágársleány belép, nagy tömeg

Az új vasut.

Az új vasutról a kolozsvári „Kelet“ következő figyelemre méltó sorokat közli:

Az általános tetsződés közepette, mely közgazdasági életünket végtől fenyegeti, alig-alig emelkedik ki időnkint egy-egy jelenség, melyet bár a javulás előpójtájának tekinthetünk. Az általános válság lidércznyomása még mind fjojtogatja a gazdasági egylet minden ágát: österme lésűnk a szakadatlan rosz termékek miatt alig jutalmazza meg a rá fordított munkát; iparunk a szabaddossági terjedő szabadság, a külföld óriási tőkének és munkaerejének versenyé és saját hátramaradottságunk mellett naponkint veszti a tért a nyugati és osztrák importtal szemben; kereskedelmünk, ezek után természetesen, csakis behozatalra szoritkozva, millió meg millió forintnyi értékűt fosztja meg mindnyájunk zsebeit. A vállalkozási szellem lehangyatlott, a kibén volna még egy kis bátorság, annak nincs tőkéje s nincs hitelé; a ki pedig mindezzel a kettővel rendelkezik: az inkább az általános uszora-kamatra dolgozó pénzintézetek és takarékpénztárak pénzkészletét gyarapítja, ez meg viszont az inproductiv hitelben tud elhelyezkedni.

Egyszóval: mindenféle üzleti pangás, gazdasági hanyatlás. A consumatio is már csak épen a legnékülözhetetlenebbre szoritkozik; s így természetesen a productio is napról napra súlyed, némely cikkekben plane teljesen szűnetel.

Bizony szomorú állapotok! A gondolkodó fej megdöbbenéssel gondol a jövőre, mely egy olyan, óriási krisist látszik méhében rejtgetni mely már közel áll az általános chaoszhoz, sőt a létkérdéshez!

S legnagyobb baj e szomorú helyzet közepette, hogy az emberek elvesztették hitüket és bizalmukat nemcsak egymás, de még önmaguk iránt is. Mintha valami kikerülhetetlen végzet sulya alatt görnyednénk: annyira levert mindnyájunkat az apathia, az önbizalmatlanság, a reménytelenség.

Epen ilyen nagy baj, hogy mindenki panacéat keres, egy gyógyszerert akar feltalálni, mely az ezernyi ezer bajokat mind képes legyen orvosolni. Pedig kétségtelen, hogy a számtalan sok baj ellen minden irányban és minden téren csak a bajok küllülféle természetéhez alkalmazott eszközökkel és módokkal léphetünk föl sikeresen.

Egy ilyen sikeres eszköz: forgalmi eszközeink hiányának pótlása, új forgalmi utak és eszközök teremtése.

Nálunk mindig tulságokban csaponganak az emberek.

Volt idő, pár évvel ezelőtt, mikor mindenféle építettük a vasutakat: állam és társulatok. Más forgalmi eszközöket azonban csaknem teljesen elhanyagoltunk.

Egyszerre arra ébredtünk, hogy a vasutépítésben igen rohamosan haladtunk. Tehát megállapodtunk s azóta meg sem mozdulunk, mintha minden bajjainknak kutorfórása csak a vasutban volna. Elfeleltük, hogy ha e téren igen rohamosan indulunk meg: a bajt még tetézzük, ha az ellenkező tulságba esünk. Hogy igazán kárba vész minden beruházásunk, ha meglévő vasut hálózatunkat nem igyekszünk rendre-rende kiegészíteni.

Legecclatásabb példa erre az államvasutak keleti vonala.

Ebben úgy, a hogy most áll, egy óriási holt-tőke hever parlagon; se államnak, se társadalomnak nincs beőle haszna. Két kis szárnyonalat kivéve, áthalad az erdélyi részeken, miközben a mezőcsé nagyob részét, valamint a még teljesen kiaknázatlan Székelyföldet alig érinti, nem is számít-

váogatott, részben mesterséges virágot rak a nagyságos asszony lábaihoz. Az urnó kiválaszt egy nagy csokrot s öröm sugárzik arcáról midőn a csokor szalagján ezt olvasta: „Szívemet és életemet.“ A koszorút egy jó barát küldötte s virágyelvét a nagyságos asszony úgy érti, mint ma a török odalisk. A vásár után a virágáros leány 200 sester-tul kap.

Ekkor jut észébe a nagyságos asszonynak, hogy egyik szolgálóna ferdén tartotta a tükröt a miért büntetés érdemel. Tüstént kiveszi fejkéből a drágaköves hajtűt, a leányt maga elé térdelteti, másik két leánynyal leszorittatja karját s kedvtelés-sel rajzol túsúrássokkal a szerencsétlen leány vállaira egy-egy koszorút.

Most a reggellit hozza be két fiatal rabszolga, ezüst edények mellett egy főzkészüléket, pompás fűgét csinos kosárkában, tányérokat afrikai citromfából és egy kis korsó bort. Egyidejűleg belép az öreg görög házbölcsis is, a ki nem hiányozhatott az előkelő római házból. Elbeszéli a legújabb híreket, új könyvtekercseket hoz olvasni urnöb számára. Mielőtt az urnó ruhát felölténé, számár tejjel lemossa ujjait s letörli a felszolgáló fiuk fűrtelvel. A samártej akkora szerepet vitt a római nőknél, hogy pl. Poppea Sabina, Nero császár neje minden reggel harmincz kanczasmárt tejben fűrdött. — Most elhözözzék a pompás fehér tunikát, melynek mellő része bíbor, át van szövés aranyszálakkal, ellepve gyöngyfűzérrel. Följeje pompás fehér köpeny jön müvészies redőbe szedve, végre a gyöngy-nyakéket tessik föl s a karkötőkkel és gyűrűkkel be van fejezve az öltözködés. Minthogy Róma falai közt kocsikázni, kivéve a diadalmen-

va a szomszédos Szilagyország és Mármarost, melyek szintén bevonatják e vonal hálózatába, hogy az valóban szolgálatot tehessen Kelet Magyarországra eme tekintélyes részeinek.

Itt tehát, habár lassan lassan, de tenni kell; a hálózatot ki kell fejleszteni.

Ez a meggyőződés hozta létre a szamosvölgyi vasut eszméjét; s ugyanez indított meg most egy üdvös mozgalmat a déli Székelyföldön és a Barcaszágon.

E mozgalomtól mi a legüdvösebb eredményt várjuk s teljes sikert kívánunk neki.

Volt székely huszárok! alapítsunk takarékpénztárt!

Akarat által sokat tehet az ember
Akarat által mindent tehetnek az emberek
Vajda P.

Számta anszor meg volt már vitatva, hogy pedig küllüböző irányban, hogy a lópát — fourage alap — fel ne osztassák; egyik része egyenesen üzleti célra akarta adni, míg a másik egyszerűen iskolai czélokra szánta, tekintet nélkül arra, hogy az által a küllüböző vallásfelekezeti székely atyafiak vallásérzete lenne mélyen sértve; szóval legüdvösebbre olyanok terveltek, a kiknek semmi hozzászólásuk nem volt; nem volt azért, mert ők nem érdekeltek, mert a lóbeszerzési, lópát — fourage — alap tisztán egyes családok kizárólagos vagyona; s fájdalom, épen ez utóbbiak legkevésbé sebbet szölettek. Most, midőn isten kegyelméből és ő felsége legkegyelmesebb urunk ap, királyunk akaratából visszakapjuk ezen jogosan minket, volt székely huszárokra illető százezer forintot meghaladó pénzvagyont: eljöttnek látom az időt még egyszer hozzátok, kedves testvéreim, volt székely huszárcsaládok, szólni.

Mint mondom, az alap ki van utalva, de még nincs szétosztva, s ép azért — azt hiszem — ma két esetre vagyunk jogosultak:

1-szor mint saját vagyonunkat egyik a másiká közt felosztani; vagy

2-szor az alapotkét hagyni és „v o l t h u s z á r o k t a k a r é k p é n z t á r a t“ név alatt egy oly pénztárt alapítani, mely maradóknak legyen; így is családunkent az osztályt megtevén, az egész összeget takarékpénztárral mint alapot kezelni. Lássuk röviden most már, melyik üdvösebb.

Ha az első cselekedjük és rögtön készpénzű felosztjuk az alapot, mit nyertünk vele? azt, hogy két huszonnégy óra alatt ezen tekintélyes összeg nagyrésze az uszorosok kezébe kerül és még hira-havra sem lesz meg többé; nevünk elporlódik a feledékenység világába, mert nem sokat használtunk sem a jelennek, sem a jövőnek; azonban értelmünk hiányáról a legszegenyebb bizonyítványt adnók. — Nem hiszem, hogy lenne egyetlen egy székely atyafi is, ki magáról ily szegénységi bizonyítványt szeretne kiálltatni.

Térjünk most már a másodikra, tudnillik a takarékpénztár alapítására.

Nincs halandó e világon, a ki ennek előnyeit eltagadni képes lenne; egy általunk magunk közt alapított takarékpénztár üdvös volta elvitáztatlan; mert a midőn egyfelől egymás közt mérsékelt kamattal kölcsönözni juthatunk; másfelől egyes családok részvényei igen tisztességes osztalékok nyernének évenként, és azt hiszem, hogy mindenki csak előnyére, hasznára szolgálhat egy új, tisztességes jövedelmi forrás; míg másfelől jótékony czélokra való adakozásra mód is nyujtva lenne a nélkül, hogy egyesek joga, vagy

teket és vallásos processiókat, a törvény tiltotta: hordszékben szokták az előkelő nők magukat megsétáltatni. Ilyenkor kiséretük egész karavánból állott, melynek fénye minden képzelmet felülmul. Felemeltésre méltónak találom itt, hogy a jelenleg divatozó bilincs-karperecek fémgombja, a római nőktől ered, a kik egyik kezükben üveg, a másikban borostyánkő gölyöt szoktak hordozni, hogy kezeik kellemesen hidegek legyenek. A honülést, kivált utóbbi időkben a legunalmasabb idősvesztegetésnek tartották épen úgy, mint sokan most is. Ezen divat küllönbön nem volt valami küllönbölegesség, régebben is üzték azt, a miről tanuságot tesz a biblia, melyben Márk szerint Mária napfelkelte után ment az idvezítő sirjához, János szerint pedig még az előtt; annyi mindenesetre áll, hogy korán indult el hazulról.

Az északi népeknél az égáji viszonyok s a délibb fényűzéstől való elzárkózottság idézték elő, hogy sokkal egyszerűbben öltözködtek.

Legtöbb figyelmet fordítottak a haj gondozására, melyet csomóba kötve szabadon hagyták a vállakra vonolni. Lenből készült ujjatlan ruha és állatbőr köpenyeg volt kedvetben az egész öltözék. Az angolászoknál és dánoknál a leányok egészen szabadon viselték a hajat hosszú fűrtökben a melyeket csak férjhez menetelük után rövidítették meg. A hajnak rövidre való levágása nagy szegény s későbbben is a legsúlyosabb egyházi büntetések egyike volt idők multával az egyszerű viseletek helyébe a frank vagy francia divat lépett.

Folytatása következik

egy-egy családok tulajdon a sértve lenne. Minden családnak saját részvényéhez teljes rendelkezési joga van, mert az által, hogy takarékpénztárilag kezelteit az ő részét, a pénz az övé és családjaé maradó örökkel! — nem állhatván senkinek hatalmában valakit tulajdonától megfosztani; de ellenben az egyes családoknak mindig szabad kéz nyujtást részvényeiknek készpénzen történő eladhatása-és a tulajdonjog másra átforgathatására. Mint mondom, nem találom elég hangos szavakat utóbbi mellett felhozni, mivel oly annyira számtalanok azon érvelések, melyek mellette szólnak és a melyek a takarékpénztár üdvösségét, jótékony hatását bizonyítják, hogy az ellen érvelni nem hiszem, hogy akadna egyetlen egy családtag is.

Megengedem azt azonban, hogy lesznek ma is, mint régebben voltak a l p r ó f ó t á k, kik ezen jótékony intézmény ellen szót emelnek; de nem kell az ilyenekre hallgatni, mert az ilyenek rendszeren saját hasznukat keresik, azért, hogy egyeket, legtöbbször a szegényebbetek kizármányolják, a népet tönkre tegyék; olcsó hazafiságuk leple alatt pedig egyedüli önhaszonlesésük a főrugó.

A volt székely huszárcsaládok takarékpénztára megalapítása alkalmából a magunk embe- r é t t ennök meg elnöknek, igazgatónak, pénztárnoknak stb., szóval minden egyes tag a magunk emberből telnek ki, és ez által is egy igen tisztességes keretforráshoz jutnánk rendre-rende, mely kerestet által mezei gazdaságunkat, iparunkat emelnök s a tisztességes vagyon-szerzéshez alkalom, tér nyitatték, társadalmi életünk pedig lendületet venne; utódainkról gondoskodván, jótékony segélyezés által, fainknak a tanulatháza segélyt nyujtani képesek lennénk; áldva emlékeznék meg egykoron az ivadékok, mert minden bizonyára ennek üdvös és jótékony hatása elmaradni nem fogna.

Társadalmi életünknek utóbbi irányban még sok tenni valója van. Óseinik, midőn a véres kardot szétthordák, a haza védelmére bátran összesereglettek és e mellett még sem feledkeztek meg soha jótékony czélokra való adakozásról; nemde nem ez ügy is egy hasonló gondos előrelátás, szóval a fourage alap megteremtése előreszámítás eredménye volt? Fgyedül magára ezen indok is elég lenne a takarékpénztár megalapítására, de főleg ily irányu működésünk hasznos volta elmaradhatlan.

Nem hagyhatom még azon szomorú tény fel- említés nélkül, miszerint általánosan rólunk, székely családokról azt mondják, hogy kihalt beölünk az előretörékvés érzete, — ok nélkül minden szó, mert pusztában elhangzó szó lenne. Sajnálom, ha idáig jutottunk volna, mert az ilyen indolenciának tespedésbejutás, halál lenne vége. Ha magunkról azt elhitettjük, hogy mi nem vagyunk életrevalók, valójában a legszomorubb bizonyíték lenne helyzetünknek. Nem, én meg vagyok győződve, hogy ilyen vad minket nem illehet; nem, azért, mert meg fogjuk mutatni egy a jelennek, valamint a jövőnek, hogy élünk. Jelszavunk legyen a takarékosság, és ez alkalommal alapítsuk meg a „v o l t s z é k e l y h u s z á r c s a l á d o k t a k a r é k p é n z t á r a t“, még pedig Sepsiszentgyörgyön, hogy az által czáföljük meg a minduntalan ellenünk szórt igaztalan vádakot.

Jelszavunk legyen tehát minden áron takarékpénztár! mert mint a választott jelmondat szerint is feltevéim: „Akarat által sokat tehet az ember, akarat által pedig mindent tehetnek az emberek.“

Kolozsvártt, 1879. november 11 én.

Kilyéni Czakó József,
volt székely huszár.

Volt székely huszár, Czakó József urnak Kolozsvártt.

Midőn a folyó hó 13 ról hozzám intézett soraiban előrebocsátotta volna, hogy én a volt székely huszároknak visszaadott lóbeszerzési — fourage — pénzalapnak a tulajdonos családok, egye- kes közti készpénzbeli felosztását nem helyesli, hanem e helyett ezen alapnak épentartása, illetve felhasználása mellett egy takarékpénztár létesítésére vélné a tulajdonos családoktól felhívni: azt a kérdést teszi föl, hogy e tárgyban én mi véleményben vagyok?

Hogy már ezt a kérdést intézte hozzám egész őszinteséggel, elmondom nézetemet, véleményemet. Több, mint husz éve annak, hogy az ugynevezett fourage-ügyet nemcsak hogy kiváló figyelemmel kísértem, hanem mondhatnám, annak lebonyolításában tevékeny részt is vettem, a mennyiben mindig azt az álláspontot foglaltam el, hogy ez alap a volt székely huszárok kizárólagos tulajdonát képezi, az nekik szabad kizárólagos szerinti rendelkezési joggal visszaadandó.

Ez álláspontnak védelmében és érvényesítésében midőn több más barátaimmal tényleg eljár- tam, végre ki lett mondva, el lett határozva, hogy „ezen alap a volt székely huszárcsaládoknak visszaadatik s köztük — az egyesek közt — a mint ahhoz való illetékességüket, igényeiket érvényesítendik — felosztassék.“

Eljutottunk volna tehát a tényleges felosztáshoz.

Azon pillanattól fogva, a mint arról győződtem meg, hogy a tulajdonos családok ez alapnak felosztását úgy és olyképen ohajják, hogy minden egyesnek részvételük képe kézzel pénzben tényleg kezére adassék — én visszavonultam; visszavonultam azért, mert ez alapnak a jogosultak közötti kiosztását, szétforgatását nem helyeslem, nem pártolom s mert csalatkoztam abeli hitemben, hogy midőn elérkezik majdan azon időpont, hogy minden család, minden egyes tudni fogja, mi s mennyi az, a mi fölött szabadon rendelkezik, azt fogja mondani: illető részemet nem veszem kezemre, és az alapot nem akarom megbontani; adjatok illető részemről elismervényit, irást, és jertek baráti, atyámfiai! van már alap, melyből közös egyetértéssel önmagunkon s utódainkon segítethetünk.

Epen úgy, mint ön egy takarékpénztár létesítését céloztam és előttem lebegett már azon boldogabb jövő, mely hivatva lett volna azon sokat szenvedett volt székelvű huszárok és utódaik sorsát ha nem is az enyészett, de legalább is a nyomor, a végelszegényedés ellen biztosítani — és biztosítani számukra a társadalomban azt a helyet, melyet születésük, jellemük és a sok szenvedés után méltán kiérdemeltek.

De hát nem ez volt a sors könyvében megírva!

Ez alapnak megbontása, tényleges felosztása oly mérveket öltött, hogy — legalább az én véleményem szerint — azt ma már megakadályozni nem lehet. Mondottam én, mondták mások, nálammal befolyásosabb férfiak, hogy azon néhány forinttal, melyet kezére kap, szavakat lök el magától, a kenyeret veszi ki unokáinak szájából, de mind hasztalan!

Ezen alaphoz jogosultak nagy többsége mindenkit, a ki ez alapnak megbontását ellenzi, határozottan ellenségének nézi s e véleményében annyira megrögződött, hogy az ellen küzdeni ma már senki sem vállalkozik; és e — talán joggal mondhatom — félrevezetett emberek barátaai, azok között én is, el vagyunk telve a sajnálattal, a fájdalommal, mely — mert tudjuk bizonyosan, hogy jönni fog a megbánás órája — mély és annál mélyebb, hogy azon majdan segíteni nem lehet.

Nem hiszem, hogy felhívásának eredménye legyen, de hát tegye meg, ha nem egyébről, legalább is azért, hogy talájon megnyugvást ebben: „megtettem kötelességemet”. Istenem áldja és segítse!

Lévén hazafi szolgája

Budapesten, 1879. november 19-én.

Künle József,
orsz. képviselő.

A „Kronstädter Zeitung.”

Brassó, 1879. nov. 27-én.

Kapva kap' az alkalmoneme „Tagesgeschichte”-vel megdömtöt „Zeitung”, hogy valami egyébbel is traktálhassa szük kosztra nevelt olvasóit és hogy maga is harajpon a „kampezst und Böhisch” mellé egyet a gyűlölt magyar fajon. A „Zweikinderwirthschaft”-ba belevehetd sőgor erőtlenségében azt véli, hogy mindent jóvá tett, ha amugy „echt bauerisch” a „dummer Junge”, „ungezogener Kerl” s több hasonló s ä c h s i c h k u l t u r kitételekkel okádja rám, a brassói levél írójára, a komédiás szemfényvesztő tüzét.

Nem oda Buda! sógor!

Alios vidi ego jam ventos. Néztem én már külön legénnyel is farkaszemet s nem egyhamar hátrállok meg „vor einem schimpfenden Radwi e i b”, bár mennyit tart is élettapasztalatokkal gazdagított tehetségeire. Tudom én, „wo liegt der Hund begraben.” Nem képezhetnek ok többé államot az államban, nem kacsingathatnak „Gross-Deutschland” felé ellenőrzés nélkül, már pedig nem kell nekik semmi a mi magyar; a nyelv, a magyar nemzet, a magyar hazaszeretet mind nem kell nekik.

Igen könnyen megérthető nagy hangu kitőrése a h i r h e d t „Kr. Z.”-nak, mikor úgy szeret né, ha azt tehetné a mi n e k i t e t s z i k s nem avatkoznék senki bele, hogy azt a fátális Kulturmissiót függetlenül hajthassa végre.

Itt van a bibéje, hogy miért hallatja azt a gyönyörűségeken mivelt hangot, mikor a tyukszemére tapostam.

Avagy czífolja meg, (mert ezt még nem tette „mooskos” lármájával) nem folytatja-e naponként a legmagyaralenebb üzemeket, nem lelkesedett-e annak idejében a Csernafejt és Comp agitatorok viselt dolgain, nem újongatott-e mikor mi sir tunk a testvérnemzetért, s nem öltött-e lelke gyászt, mikor az orozslán végküzdelme felett csüngött minden magyar lelkesítő tekintete; nem járगतott-e itt benn és oda künn a magyar nyelv-tanítás kötelezővé tétele felett; nem tapsolt-e a henczegő Zaynak; nem azért szidja-e a kormányt c s u p á n — mert mert más elve nincs — hogy nem tiporhatja le kiváltságai hordszékében ülve gyűlölt zomszédjait, a székelyt, a csángót, S ha már zuglapról is van szó: kérdem, nem-e a „Kr. Z.” ilyen, mely el-

lentétben az állammal, a magyar nemzettel buján üzi a hazafiátlanságot, a sógorság és komaság halalmára támaszkodva, p i s z k o s h a s á b j a i n a.

A románokra vonatkozó multkori megjegyzésemet a „Kelet”-ben Gr. S. félreértette. Ezen okból meg kell jegyeznem, hogy én mindazt, a mit a „Kelet” tisztelt levelezője megczáfolt, nem állítottam: a szlavizmus iránt e d d i g táplált hajlamuk a románoknak, ezzel még nincsen megczáfoltva, bárha elismerem hogy a brassói románokat hazafiásig dolgában nincs okom egy sorba helyezni, és nem is helyeztem, a „Kr. Z.” szász nációjával. Az utóbbiakra nézve azt kérdezhetem a „Kr. Z.”-tól, hogy említse a hazafiáságnak bár egyetlen, nagyobb szabású nyilvánulását részükrol m a g y a r n e m z e t i szempontból, a melyben nem csillámlik át a magánérdek vagy a fajgyűlölet s akkor visszavonom azon állításomat, hogy a „Kr. Z.”-nál a magyar hazában „nichts nutztiger”-ebb hazafiátlan lap ez idő szerint egyetlen egy sincs. Ellenkező esetben pedig még azt is állítom, hogy a „Kr. Z.” és hozzátartozói hazudnak, mikor ajuknak megcsendül a „Siebenbürgen, süsse Heimath, unser theuer Vaterland!” A sepergetésre nézve pedig feleljen meg a t. szerkesztő ur, mert ha én akarok „seperni”, nem kellene S-Szentgyörgyre fáradoznom azért. (Már feleltünk. Szerk.)

R. G.

KÜLÖNFELÉK.

— Mária Krisztina főhercegnő, a spanyol király menyasszonya vasárnap délután érkezett meg San-Sebastianba, hol a hatóságok és nagy néptömeg fogadta lelkes éljenzéssel. A királyi menyasszony hétfőn este várták Madridba, hol a király volt fogadandó fényes udvari kísérettel. A főhercegnő Párisban érintkezett először leendő alattvalóival, midőn a spanyol követéség személyzetét fogadta, s melyet egészen meglepett a főhercegnő tisztá, folyékony spanyol kiértéje.

— Szerkesztői üzenetek. Székelyfy, Brassó. Sziveskedjék velünk nevét tudatni, mert bár több levelet kaptunk a brassói szászok és a „Kr. Z.” viselt dolgairól, mindazáltal ezt is szivesen közölnök s általában készséggel nyitunk tért az önök levelezéseinek. — Pál Károly ref. lelkész urnak, Eresztévény. A közreadott válasszal a vitá lapunk részről bezárjuk. — X. X. Bukarest. Magánleveleinkre szives választ várjuk. — A brassói dalárdának: Szives üdvözet! Jönni fog.

— Egy 105 éves embert temettek el tegnapelőtt Sepsi-Szentgyörgyön. Berbek Mihály volt a neve a hosszas életkort ért öregnek; mind végig friss és jóegészségnel örvendett s csak pár napi betegség okozta halálát. Fia, egy 60 éven felül lévő zenész a helybeli zenekárnál, zeneszóval, tisztességesen temetette el az öreg Berbeket.

— Pályázat postamesteri állomásra Málnáson (Háromszék megye) tiszti szerződés és 100 frt. készpénzbeli biztosíték letétele mellett. Évi járandóság: 150 frt. fizetés és 40 frt. irodai átalány. A kérvények három hét alatt a nagyszabeni m. kir. postaigazgatósághoz intézendők. — N. Szeben 879. november 23-én. A m. kir. postaigazgató Follért Ferencz.

— Baróthról írják a következőket: A baróthi ifjuság f. hó 22-én tartotta jótékony célú táncvizsgalmát, mely egyszerűséggel párosult lan kadatlan jó kedv mellett reggeli fél 7 órakor, az utolsó csárdának szünni nem akaró urjázásai között végződött. — A szépnem, bár csekély számmal, de szépen volt képviselve. Ott láttuk: Bedő Józsefné, Gergely Ferenczné, Bartha Károlyné, Dánér Istvánné, Bertelné, Orendiné nrhölgyeket, Gergely Biri, Nagy Bertha, Lövi nővéreket, Langer nővéreket, Bertel Matild, és Orendi Lujza kisasszonyokat, kik közül Gergely Biri k. a. elegans toltietje és szerény magaviselte által, legnagyobb elismerésünket vívta ki. A bál általában véve nagyon szép és kedélyes volt; fájdalom, hogy a rendezőség minden tevékenysége daczára is, a közönség a czél iránt oly nagy részvétenséget tanusított. — Különösen, sajnálatunkat fejezzük ki a felsőnépiskola tanárainak eljárása felett; — kiktől — már állásuknál fogva, a közreműködést, nem pedig a teljes visszavonulást vártuk volna. — Legyen szabad nyilvánitanunk azon ohajunkat, hogy ha tán még felébredne a szegény tanuló felsegélyése iránti részvét, a most közönnyel viseltetett tanár urak jóvőre nézve, igazgató tanárúktól vegyenek jó példát. Hasonló elismerést érdemel Hoós János zenetanár is, ki szintén kellően megtette kötelességét. . . . Vajha ohajunk ne lenne csak kiáltó szó a pusztában.

— Nekrológ. Bőjtje József bikfalvi mérnököt súlyos csapás érte. Folyó hó 21-én halt meg egyetlen fia József Kolozsvárt. A 16 éves, V. gymn. oszt. ifju, ki lankadatlan szorgalma által szép reményekre jogosítá övét, másfél hónapi sorvasztó betegség áldozata lett. Nyugodjanak csendesen porai a korán elköltözöttnek.

— Farkasok. A hidvégi erdőn a napokban a farkasok pecsenyére éhezvén, sikerült nekik egy kecskét megkeríteni s azt úgy megharapták, mint egyik közmondásossá vált ósok, hogy csak a feje maradt meg. Vadászok jártak tegnapelőtt ez

erdőn a nyulat hajtó kutyákat a fentebbi ordásokból négyen üzbbé vették s már-már elértek a fáradt kopókat, mikor egy pásztor a farkasok felé lötte kpisztolyát s így az ordásokat más irányba kergetett, nagy boszuságokra a vadászoknak, kik aztán nem akádhattak többé a farkasokra.

— Horváth Gyula orsz. képviselőt és a szegedi bizottság tanácsosát, fájdalmas csapás érte. F. hó 25. Béla fia 12 éves korában rövid betegség után haldalmában meghalt. A mélye. sujtott szülők fájalmát, kik az eszes gyermekben egyik szép reményöket veszítették, enyhítse számos barátaiik ószinte részvéte. A szerencsétlenség ezzel még nem telt be, mert mint részvételt értesülünk, idősebb fiok Károly is súlyos beteg és a szülőket ért csapást még második fiok helyzete feletti aggodalom is tetézi.

— Zichy-Ferraris Viktor gróf rőpiratot ad ki a „Gyorsfür” hire szerint, melyben felelni fog az ellene felhozott vádakra s el fog mondani egyet-mást a kaszinó ama tagjairól, kik őt elejtették. Azután a falusi magányba vonul.

— Prielle Kornélia és Szeged. Prielle Kornélia közelebb szép levelet intézett Aradi Gerő igazgatóhoz, mely a művésznő jellemére egy újabb fényt vet. A nagy művésznő többek közt ezt írja: „Arra kérem önt, engedje meg, hogy legyenek én a szegedi színháznak tisztelhetli tagja, olyan formán, hogy bármint czélú és érdekű előadásban személyemet érvényesíthesse. Időnként, midőn a nemzeti színháznál oly darabok adnák, melyekben nem játszom, mindig számíthat reám. Az utiköltéség megértésére mellett híven szolgálatra állók, bátrán rendelkezhetik velem. Feltettem magamban, hogy Szeged városának fénylő boldog városnak kell lenni, ennek elérhetésére tölem telhetőleg én is mindent elkövetendek. Az én hálám és szeretetem nem engedné meg, hogy ott föllépti díjért működjem” stb. — Aradi ur hálás köszönettel fogadta a nagylelkű művésznő ajánlatát. Ez oly nemes tett, mely nem szorul dicséretre.

— Renz czirkusza elbucszott a budapesti közönségtől, mely mindvégig híven látogatta előadásait. — A 25 iki bucsulóadás után azonnal málházni kezdtek s éjjel két órakor indult el a társaság külön vonaton huszonnégy vaggonban. Csak az uti költség tizenkétezer forintjába került Renznek. Az engedélyért 1800 forintot fizetett a városnak. — Együttel megemlítjük, hogy miss Lurline, a vizikirálynő hírtelen haláláról szóló hír alkalmasint koholt volt, miután eddig megerősítést nem nyert, s mivel a más jelenleg nem is Münchenben, hanem Boroszlóban tartja mutatványait. Egyébiránt miss Lurline-ről a mult évben is írtak már ilyen hírt, mikor Bukarestben volt.

— Izgalmas jelenet folyt le közelebb Rice állatszelidítő egyik előadásán Berlinben. Rice állatjai közt volt három tigris, melyeknek mutatványait a közönség különös érdeklé vártá. Az egyiket, a legöregebbet azonban egy idő óta nem lehetett elővezetni, mert nagyon szilaj és ingerült volt. A mult szombaton azonban Rice elővezette mind a háromt. A zabolátlan vad állat rá ugrott az állatszelidítőre és beleharapott annak balkarjába. Rice szolgája egy vasrudal ura segítésére sietett, a ki ki is szabadult a vadallat körme közül, de alig tett néhány lépést, összerogyott. Az orvos rögtön kimosta sebtét, de nem használt; másnap Ricet a klinikára vitték, hol a leggondosabb ápolásban részesült, de ennek daczára kedden reggel meghalt vérmérgezés folytán. Rice nős volt, özvegyén kívül két gyermeket hagyott hátra.

— Bem apó ágya. Pojana-Rekeneli erdőhátsági faluban, egy odaváló birtokosnál látható azon ágy, melyben Bem apó 49-ik, magánálése alkalmával egy éjet töltött. Az ágy könyveszó felirattal van ellátva: „Ezen ágyban aludt Bem tábornok 1849-iki menekülése alkalmával.”

— Rászédte a finánczot. A nagyváradi „Szabadság”-ban olvassuk: Egy tekei oláh legényt, a ki merész dohánycsempész híreben állott, a napokban üldözöbe vette két fináncz, mikor épen egy teii zsákot cipelt a vállán. A legény, mikor észre vette üldözőit, neki iramodott a futásnak, de mikor a Kőrös hídjára ért, nyomában voltak a kopók; e veszedelemben fogta magát, s a zsákot, a Kőrösbe dobta. Mikor azután elfogták, a finánczok kényszeríteni akarták, hogy fogja ki a zsákot, de bizony a legény sehogy sem teljesíté jámbor ohajtásaitak. Egyik lelkes fináncz a nemes ügy iránti áldozatkészségből neki indult, kihalszani a zsákot a jég hideg vízből. Es sikerült is, és azután várakozásteljesen vontatták fel a zsákot melyben a finánczok rettenetes boszuságra dohány helyet polyvált találtak. A dohánycsempész csak úgy sandított a mérges pénzügyőre, a ki dörgedelmesen kezdte vallatni, hogy hát miért szaladt hát elölük, ha nem érezte magát bünsőnek? A legény egykedvűen vállalt vonitva az felelte: „hát ki páncsol nekem, hogy ne szaladjak?” A fináncz még dühösebb lett. „Aztán miért dobtad a zsákot a Kőrösbe? A legény még egyszer vállalt vonított. „Hát hiszen az enyém volt, azt lehettem vele, a mit akartam.” A finánczok hosszu orral, mérgesen hagyták el a legényt, a kire még dühösebbek lettek, mint eddig voltak — s a ki később megvallotta, hogy az egész játékot előre elrendezte.

A szállás mester. A fővárosban sokszor rendel a katona ügyosztály tiszték számára lakásokat. Egy ilyen alkalomkor a biztos benyitott egy házi urhoz. Nem volt más otthon, mint a szobalány. — Hogy állnak a házban a katonasággal a viszonyok? Kérde a biztos. — A mi engem illet, nekem egy trombitásom van; de a kisasszonyhoz jár huszár, baka, tűzér, dragonyos és ki tudja mi-féle tiszt. Itt nem tudom, hányadán áll a dolog?

A korpázó hajhullás gyógyítása. A hajhullás első szakára jellegző, hogy az egyes hajszálak hosszúnövekedése lassankint csekélyebb mérvben történik s ez állapot főleg a fej közép részén korpaggal van összekötve. A második szak jellegző tulajdonát pedig azon körülmény képezi, hogy a hajszálak átmérője csökken. A korpázó hajhullás fejlődése tehát következőleg történik: Egészséges berterjességében növekvő fejkorpag lép föl, mely az egész fejre meglehetősen egyenletesen kiterjed. 5-7 év lefolyása után a beteg tapasztalja, hogy haja, naponkint tetemesebb mennyiségben hull ki, mint korábban. Ha a beteg a nőnemhez tartozik, akkor e szakban a rövidebb hajak tulsulya csak hamar föltűnik, 2-4-6 év múlva a fej egyes helyei főleg a fejtető és homlok közelében kopaszodni kezdenek, a hajszálak mindinkább meggyérülnek, gyapju szerűekké válnak, vastagsági átmérőjük pedig csökkenésnek indul. Végre a fejen csak rövid, kevéssé színezett gyapjuhajat lehet találni. Ekkor a korpag szünni kezd s némi idő múlva egészen elenyésszik. Az első időszakban a gyógyulás cserenyolajjal sikeres, míg a második időszakban a rendes állapot vissza nem idézhető, ellenben a betegség fokozódását megszünteti. — Kapható e szer használati utasítással helybeli gyógyszerészeinknél. X. X.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Még egy pár szó

t. Kis Lajos, sepső egyházmegyei házságsági és köz-törvényszéki ülnök urnak

Vettem a t. ülnök urnak nagy szeretettel hozzámt intézett s a „Nemere“ tisztelt olvasó közönségének engem — mint fiatal embert — szép színben beajánló becses levelét. Mondhatom, hogy remek. Távol a haragnak még csak legkisebb szikrájától is, bámulok lelkekre mondom, hogy hogy képes egy pap papársárolt ilyen nyelven és stylusban írni, nem gondolván meg azt, hogy ha még jogosan is rá mondhatná mindazokat valamelyik társára, még akkor is egy bizonyos rész ő reá esnék vissza.

Nem akarom védeni magam a t. ülnök urnak megtámadásai ellen, mert a „tisztának mindenek tiszta“ főleg beszületek s azt az ülnök ur ama ke-netteljes kifejezései sem ingathatják meg, mint: „rossz lelkiület, szennyes jellem, semmirekellő“ stb. De térjünk a dologra.

A t. ülnök ur megsejtve, — sőt megtámadva látja magát egy közönséges és a nép által szentesített közmondásnak szavaira való idézésében; — mint maga mondja: „e szavakban rejlik a vett sérelem s e szavakban van becsületes megtámadva: „ki milyen, olyan a beszéde“.

Hát az ülnök ur melyiket akarja jobbnak tartatni általam: a bessedet e, vagy magát? Minden becsületes embernek — de különösen papnak, kinek többek lelki élete fölött kell örködni — beszédeknek tükörnek kell lenni melyben még a gyakorlatlan szem is könnyen fölismerje a becsületes papot.

A léleknek három képessége van: ismerő, érző és akaró, mint érzelem beszédben, mint akarat tettekben nyilvánul. Az a lélek a mely érzelmet mindig még a megtámadásokkal szemben is egyenesen úgy a mint azok bent a szívben honolnak teszi hallhatóvá az ajkokon, az azt mondjuk: tiszta jó lélek; de minthogy a közönséges életben emberről és nem lélekről beszélünk, az ilyet mondjuk egyenes tiszta jellem embernek.

Azt pedig a ki mást mond, mint a mit érez, a hol az ember és a beszéd különböző, ugyan kérem, minek nevezné az olyan embert at. ülnök ur . . . ? A természet egy állatban mutatta föl e szép képességet, miért az emberi nem nem is vonakodott ezen állat nevére keresztelni el az olyant. De ne menjünk ily messze, mert ön nem csak ülnök, de pap is, s mint pap igen jól tudja mit mond nagy mestere azoknak, kik magok nem olyanok voltak mint beszédők, emlékszik gondolom rá mily megvetőleg mondja nekik: „ti festett koporsók . . .“ De hiszen nagyon jól tudja azt is, hogy a közönséges életben is azt az embert szeretjük, ki a mit benn érez, azt tolmácsolja kívül ajka, szóval a milyen ő maga, olyan a beszéde is. Hogy lát-hatja tehát az ülnök ur megtámadva a becsületes, akkor midőn én azt mondom, hogy a milyen maga, olyan a beszéde. . . . Lám, lám ülnök ur, ön tán igen messze ment; ön fölöttem akart ítéletet mondani s úgy járt, mint Dávid, midőn a bárányról szóló szép allegóriában magáról mond ítéletet. Az ülnök ur az én becsületesem akarja lábbal ta-

podni még papságom kezdetén s a magát sérti; mert a közmondás megfordítva is igaz: „kinek milyen a beszéde, olyan maga.

S ha csakugyan az ülnök ur még sem olyan, mint a milyen a beszéde, úgy jogosan és helyesen mondja: „ön nem ismer, nem ismerhet engem; ön csak látott, de nem tudhatja, hogy „milyen“ vagyok én“. Hisz ugy, kérem, a kik mindennap látják, azok sem tudhatják, hogy milyen én.

Igaz, hogy én az ülnök urnak multját nem ismerem, mert nem rég léptem be ez egyházmegyébe, hanem azt mégis jó lélekismerettel következtethetem, hogy az ülnök ur becsülete többször kellett hogy megsértve legyen, ha még ott is megtámadva látja azt, hol a sértésnek még csak árnyéka se létezik.

En is azon olvasó közönség józan ítéletére hivatkozom, a melyre ön és kérem, hogy mondjon ítéletet eljárásunk felett — s ítélje meg, hogy melyik a sértő fél, addig is míg a köztörvényszek is e tekintetben meghozná a maga ítéletét.

A többi kifejezéseit érintetlenül hagyom, bár azok mindenikéből megvetés és utálat tükrözik felém, pedig ön mondja, hogy a papot „szerénységnek és jézusi szeretetnek kellene jellemezni“. Már most ebből csakugyan én is látom hogy hibáztam mert az ülnök ur nem olyan mint beszéde; hát miért nem tett kérem ön így ? helyes — azért mert ön köztörvényszéki ülnök. A mi különben az ülnökséget illeti, azt én ha a lapban meg nem ízeni, úgy is tudtam oh pardon . . . hiszen nem is értem lett az megízelve, hanem önkéért t. olvasó közönség, o h s z e n t h i u s á g . . . beh hiába prédikál ellened az ülnök ur!

Bizonyosan ha isten országának megalapítója ma a földön járna, az ülnök ur is az első helyet kérné mennyben.

Ezek után isten önnel ülnök ur, a köztörvényszék határozatáig.

Eresztvény, 1879. nov. 27-én.

Pál Károly,
eresztvényi ref. pap.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktörszén 1879. november 28-án.

Magyar aranyjárdék	95.20
Magyar vasuti kölcsön	113.25
Magy. kel. vasuti államkötv. I. kibocsátás	74.—
Magy. kel. vasuti államkötv. II. kibocsátás	85.25
Magyar kel. vasuti államkötv. 1876. évi	70.75
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	106.25
Magyar szőlődezs-mayaltsági kötvény	88.50
Magyar földterhermentési kötvény	88.50
Magy. földterherment. kötv. záradékkal	86.25
Temes-bánáti földterhermentesítési kötvény	87.50
Temes-bánáti földterherm. kötv. záradékkal	84.25
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	84.50
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	—
Osztrák járadék papírban	68.35
Osztrák járadék ezüstben	70.70
Osztrák járadék aranyban	80.45
1860-iki államsorsjegyek	128.25
Osztrák-magyar bankrészvény	842.—
Magyar hitelbank-részvény	259.—
Osztrák hitelintézet-részvény	277.75
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.52
20 frankos arany (Napoleon'dor)	9.30
Német birodalmi márka	57.65
London (3 havi váltókért)	111.63

Felelős szerkesztő: Málk József.

Kiadótulajdonos: Bernstein Márk.

Arverési hirdetés.

Százaz-Ajta községben a pálinka- és szeszárulási jog az 1880-ik évre a község házánál f. év december 14-én tartandó árverés által haszonbérbe adatik. A feltételek előlegesen is megtekinthetők az alulírtnál.

Százaz-Ajta, 1879. nov. 24-én.

INCZE KÁROLY,
községi bíró.

Arverezési hirdetés.

Nagy-Baczon községben a szesz és pálinka árulhatási jog, bormérés, az 1880-ik évre jelen év december 7-én délelőtt 9 órakor a község házánál árverezés útján haszonbérbe adatnak.

Az árverezés feltételei azelőtt is a községi irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagy-Baczon, 1879. november 19-én.

NAGY SÁMUEL, **ZSIGMOND BÉNIÁM,**
bíró. **2-2** jegyző.

Ny. Bernstein Marknál Sepső-Szentgyörgyön.

HIRDETME NY,

mely mellett közhírré tétetik, hogy Adler Henrik jelen szám alá beadott tervrajz szerint egy sörfőzödét szándékozik a 302 hászám alatti (Mihály János féle) közelebb megvásárolt telkére építtetni szilárd anyagokból és tüzekéménnyel ellátva cseréppel fűve.

Mi is jelen hirdetésnél által azon hozzáadásal juttatik közüdmásra, miszerint mindazok kik ez ellen bármi oknál fogva kifogást tenni akarnak. kötelesek az 1872-iki év VIII. t. cz. 10 és 16. §§-ai értelmében mátol számítva 14 nap alatt kifogásaikat szóval vagy írásban e városi tanácsnál előadni.

S.-Szentgyörgyön, 1879. november hó 27-én.
a városi tanács mint iparhatóság.

CSÁSZÁR BÁLINT,
polgármester.

1-2

Sz. 7401.879 közig.

Hirdetmény.

Al-Doboly község képviselete jelen évi szeptemberhő 14-én tartott képviselati gyűlésében a szesz, pálinka, bor és sör árulási jogot Aldobolyban, ugy a vámoshidnál levő korcsmában a jövő 1880. év januárhő 1-én kezdődőleg három egymásutáni évekre haszonbérbe kiadni határozta és annak határidejeül 1879. december 9-ikére délelőtti 9 órára tűzveten ki a feltételek a község házánál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Az árverezni szándékozők, ha nyílt szavazatvagy zárt ajánlatnál akarnak hozzászólni, 50 frt báoatpénzzel ellátva legyenek.

Aldoboly, 1879. november 24-én.

MAGYARI FERENCZ,
körjegyző.

1-3

Haszonbéri hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Kilyén községben a korcsmárlási jog az 1880. 1881. 1882 ik évekre f. 1879 év december 7-én délutáni 1 órakor kezdődőleg árverés útján a község házánál haszonbérbe fog adatni.

A feltételek alattírtnál bár mikor megtekinthetők. — Vállalkozni kívánók lássák el magokat 40 frt. bánatpénzzel.

Kilyénben, 1879 november 20-án.

INCZE FERENCZ,
bíró.

3-3.

Hirdetmény.

Kőrispatak községe részéről a bor és sör-árulási jog, valamint a huszék s az ezzel együtt járó haszárulási jog lakással 1880 ik évre f. év december 4-én d. e. 10 ó r a k o r a község házánál árverezés útján haszonbérbe kiadatik A haszárulási a kiüzött határidő előtt is kivethető szabad kézből.

Az árverezési feltételek megtekinthetők a község házánál.

Kőrispatak, 1879. nov. 24-én.

TÉGLÁS BÉNIÁM,
községi bíró.

2-2

Hirdetmény.

Kis-Borosnyó községében a szesz, pálinka és sör árulhatása az 1880-ik évre folyó 1879 év decz. hó 16-án a község házánál nyilvános árverés útján haszonbérbe adatnak. Kikálitási ár 300 forint, melynek 10% ka bánatpénzül az árverezni kívánók által előre fizetendő.

Az árverezési feltételek a község házánál kedd és vasárnap napokon megtekinthetők.

Kisborosnyón. 1879. nov. 22-én.

JOÓS ANDRÁS,
községi bíró.

1-2

Hirdetmény.

Zágon község képviselete jelen évi október hó 11-én tartott képviselati gyűlésében a szesz, pálinka és sör egyedárulási jogot Zágonban benn és a hozzá tartozó Baikány környékén a jövő 1880. kerek évre nyilvános árverésen haszonbérbe adni elhatározta, s annak árverezési határidejét Zágon község házánál jelen évi december hó 6-án délelőtt 9 órára tűzte. Árverezni kívánók a feltételeket Zágon község házánál, addig is bármelyik napon a hivatalos órákban megtekinthetik.

Kelt Zágon, 1879. november hó 18-án.

LÁZÁR JÓZSEF,
községi jegyző

2-3.

* E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.